

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

Raport asupra proiectului de lege privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (nr.420 din 17.11.2022), lectura I.

În temeiul atribuțiilor funcționale stabilite de Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, a examinat în cadrul ședinței sale din data de 15 martie a.c., proiectul de lege privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament.

Potrivit notei informative ce însoțește prezentul proiect de lege, acesta a fost elaborat de către Serviciul de Informații și Securitate în vederea perfecționării cadrului normativ național ce reglementează statutul juridic, modul de organizare, funcționare și de control al Serviciului de Informații și Securitate, în baza celor mai bune practici și standarde aplicate de serviciile de securitate din cadrul statelor avansate precum: Germania, Franța, România, Ucraina, Lituania, Polonia, Cehia, Slovacia, Serbia, etc.

În acest context, scopul primordial urmărit de autorii proiectului de lege în cauză este de a crea soluții eficiente pentru asigurarea independenței instituționale a Serviciului de Informații și Securitate prin stabilirea clară a atribuțiilor, drepturilor, obligațiilor, direcțiilor de activitate, precum și a pârgھیilor de control democratic asupra acestuia exercitat de către Președintele Republicii Moldova, Parlament prin intermediul comisiei de profil și al subcomisiei, organelor procuraturii, instanțelor judecătorești și Curții de Conturi.

Astfel, printre cele mai importante prevederi noi care se propun a fi promovate prin acest proiect de lege sunt următoarele:

Reglementarea mai detaliată a instituției de „avertisment oficial”, care reprezintă o prescripție scrisă prin care se solicită persoanei vizate să respecte Constituția și alte legi ale Republicii Moldova, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să nu comită

încălțări ale legii sau fapte ce prezintă pericol pentru securitatea națională, aducând la cunoștință posibilele consecințe legale.

Stabilirea expresă a atribuțiilor funcționale a Serviciului de Informații și Securitate în domeniul asigurării securității misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare.

De asemenea, se propune a fi stabilit expres în lege statutul juridic distinct a Institutului Național de Informații și Securitate în calitate de subunitate din cadrul aparatului central al Serviciului care realizează instruirile specializate în scopul formării profesionale inițiale, continue și de recalificare al angajaților SIS în domeniul securității naționale, precum și efectuării cercetărilor științifice în domeniul respectiv.

Totodată, se menționează faptul că Institutul Național de Informații și Securitate nu face parte din sistemul național de învățământ și educație, și prin urmare nu este supus dispozițiilor în vigoare cu privire la autorizarea de funcționare provizorie și acreditare a instituțiilor de învățământ și celor privind sfera științei și inovației.

Conform dispozițiilor finale și tranzitorii, autorii propun ca prezenta lege să intre în vigoare în termen de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial, iar Guvernul în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare să prezinte Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege.

Implementarea legii în cauză se va efectua în limita mijloacelor financiare prevăzute în bugetul de stat pentru Serviciu, urmând a fi incluse anual cheltuielile aferente la elaborarea proiectului bugetului de stat.

La data intrării în vigoare a prezentei Legi, actul normativ precedent nr.753 din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova va fi abrogat.

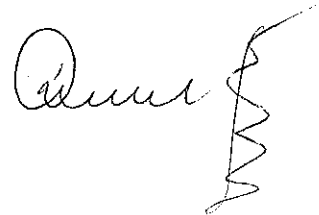
În vederea asigurării unei transparențe maxime a procesului decizional, Comisia a realizat până la momentul actual trei runde de consultări și dezbateri publice, difuzate inclusiv și în spațiul on-line, care au vizat pachetul de proiecte de legi SIS 420, 421 și 422, la care au participat fără orice restricții sau limitări persoane fizice, reprezentanți ai organizațiilor guvernamentale, non-guvernamentale, precum și a mediului de afaceri.

De asemenea, a fost solicitată opinia experților Comisiei de la Veneția pe marginea prezentului proiect de lege, și asupra proiectului de lege nr.422 privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă. Ca urmare, în cadrul celei de-a 134-a sesiuni plenare care a avut loc la data de 10 martie 2023, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), a emis Opinia sa oficială asupra proiectelor în cauză.

Astfel, la data de 21 martie Comisia a desfășurat o ședință de dezbateri publice, dedicată examinării obiecțiilor și propunerilor ce se conțin în Opinia experților Comisiei de la Veneția, iar la propunerea majorității participanților a fost decisă crearea unui grup de lucru interinstituțional care va analiza și va propune soluții optime de îmbunătățire a prevederilor acestui pachet de legi pentru lectura a doua.

În rezultatul dezbaterilor, cu votul majorității membrilor săi, Comisia se pronunță pentru adoptarea proiectului de lege în cauză de către plenul Parlamentului, în lectura întâi.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

Ex: Vitalie Lungu
consultant principal
022 820 519
vitalie.lungu@parlament.md